

Moderní pohled na Hofmeisterovu iontovou řadu

24. března 2014 – Prestižní časopis *Nature Chemistry* publikoval rozsáhlý komentář Pavla Jungwirtha z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR spolu s Paulem Cremerem z Pennsylvania State University o moderním pohledu na Hofmeisterovu iontovou řadu.

Před více než 125 lety prof. Franz Hofmeister na německé části Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze vytvořil tzv. lyotropní (později nazývanou též Hofmeisterovu) řadu iontů solí podle jejich schopnosti vysolovat vaječné bílkoviny z vodného roztoku. Od té doby je Hofmeisterova řada používána k vysvětlení celé řady dalších efektů solí na biomolekuly, včetně denaturace bílkovin a změn enzymatické aktivity. Přesto donedávna chybělo detailní atomistické vysvětlení Hofmeisterových efektů solí a Hofmeisterova řada tak byla vědci používána spíše jako „zaklínadlo“ než prostředek k pochopení biochemické reality. Třístránkový komentář z pera Pavla Jungwirtha a Paula Cremera shrnuje nejen historický vývoj chápání Hofmeisterových jevů, ale také moderní molekulární přístupy k jejich pochopení. Ty jsou založeny na kombinaci molekulově dynamických simulací a spektroskopických experimentů a umožňují autorům komentáře formulovat detailní vysvětlení fyzikálně chemických principů, kterými se Hofmeisterovy jevy řídí. Autoři zároveň ukazují, že moderní přístup k pochopení vlivu iontů solí na biomolekuly musí překonat zjednodušující předpoklady, které stály za formulací Hofmeisterovy řady.

Pamětní deska prof. Franzi Hofmeisterovi obsahující po něm pojmenovanou iontovou řadu, umístěná zásluhou autora na budově 1. LF UK v ulici U nemocnice 4, Praha 2.

Prof. **Pavel Jungwirth**, DSc. (* 1966 v Praze) je český fyzikální chemik, vysokoškolský pedagog a popularizátor vědy.

Vystudoval fyziku na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze se zaměřením na chemickou fyziku. Titul kandidáta věd získal za práci v oblasti výpočetní chemie, pod vedením prof. R. Zahradníka v Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR. Dlouhodobě působil na Kalifornské univerzitě v Irvine, na Jihokaliifornské univerzitě v Los Angeles a na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě.

V současné době pracuje Pavel Jungwirth jako vedoucí vědeckého týmu v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Je také externím členem katedry chemické fyziky a optiky MFF UK a nositelem pozice Finland Distinguished Professor na Technické univerzitě v Tampere.

Pavel Jungwirth publikoval přes 240 původních prací v mezinárodních časopisech včetně *Science* a *PNAS* a několik kapitol v monografiích. Je editorem *Journal of Physical Chemistry*, který vydává Americká chemická společnost. Je také členem Učené společnosti ČR a nositelem řady ocenění, včetně Spiers Prize od britské Royal Society of Chemistry a Praemium Academie od AV ČR. V r. 2009 o něm vyšel profilový článek v *Nature* k 20. výročí pádu železné opony.

S populárními příspěvky Pavla Jungwirtha se lze setkat na stránkách týdeníku *Respekt* nebo ve vědecko-populárních pořadech Českého rozhlasu a televize.

Kontakt: e-mail: Pavel.Jungwirth@uochb.cas.cz, mobil: 739 002 228